

РОЗДІЛ 6

СТРУКТУРНА, ПРИКЛАДНА ТА МАТЕМАТИЧНА ЛІНГВІСТИКА

УДК 81.42

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.42.2.35>

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОГО ДИСКУРСУ В ОНЛАЙН-РЕСУРСІ RXLIST.COM

STRUCTURAL AND SEMANTIC FEATURES OF MEDICAL DISCOURSE IN THE ONLINE RESOURCE RXLIST.COM

Іваненко І.В.,

*orcid.org/0009-0008-0344-0569**студентка II курсу магістратури філологічного факультету
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

Дубовик Н.М.,

*orcid.org/0000-0001-5748-1296**кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри загального та прикладного мовознавства
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

У статті здійснено комплексний аналіз структурних і семантичних особливостей англomовного онлайн-ресурсу RxList.com, що спеціалізується на наданні фармакологічної інформації про лікарські засоби. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі цифрових платформ у поширенні медичних знань, адже саме такі ресурси забезпечують доступ до науково обґрунтованих даних як для медичних працівників, так і для пацієнтів. Зазначено, що інструкції до лікарських засобів у цифровому форматі становлять специфічний жанр медичного дискурсу з домінантною регулятивно-директивною функцією, який поєднує високий рівень термінологічної точності з доступністю викладу для нефахівців.

Методологія дослідження передбачає структурно-семантичний аналіз текстів інструкцій, розміщених на сайті, з використанням методів суцільної вибірки та корпусного аналізу лексики. Виокремлено дві основні групи лексем: медичну термінологію (pharmacology, hypertension, contraindication, dosage тощо), що забезпечує точність та юридичну визначеність, і немедичну лексику (take, before meals, your doctor, do not stop), яка виконує пояснювальну та адаптивну функції. Доведено, що баланс між спеціалізованою терміносистемою та комунікативною доступністю створює умови для ефективної міжкультурної медичної комунікації.

Окрему увагу приділено мультимодальним та інтерактивним інструментам сайту – «Pill Identifier», «Drug Interaction Checker», «Medical Dictionary», що розширюють функціональні можливості ресурсу, виконуючи як довідкову, так і освітню функції. Приклади інструкцій до препаратів (Ramipril, Risperidone, Raloxifene) демонструють уніфікованість структурних схем і використання стандартизованих рубрик (Uses, Side Effects, Warnings, Interactions), що забезпечує єдність подачі інформації та спрощує її сприйняття.

Практичне значення роботи полягає у можливості застосування результатів дослідження у підготовці фахівців з медичного перекладу та фармацевтичної комунікації. Висновується, що RxList.com є не лише електронним довідником, а й інтегрованим освітньо-комунікативним середовищем, яке сприяє підвищенню рівня медичної грамотності та формуванню відповідального ставлення до власного здоров'я.

Ключові слова: медичний дискурс, фармацевтична комунікація, структурно-семантичний аналіз, інструкція до лікарських засобів, медична термінологія, міжкультурна комунікація.

The paper provides a comprehensive analysis of the structural and semantic features of the English-language online platform RxList.com, which specializes in delivering pharmacological information about medicinal products. The relevance of the study stems from the growing role of digital platforms in disseminating medical knowledge, as such resources provide access to evidence-based information for both healthcare professionals and patients. It is emphasized that digital drug instructions constitute a specific genre of medical discourse with a dominant regulatory-directive function, combining terminological precision with communicative accessibility for non-specialists.

The methodological framework includes a structural and semantic analysis of drug instructions presented on the website, employing continuous sampling and corpus-based lexical analysis. Two major lexical categories are identified: medical terminology (pharmacology, hypertension, contraindication, dosage, etc.), which ensures accuracy and legal clarity, and non-medical vocabulary (take, before meals, your doctor, do not stop), which performs explanatory and adaptive functions. The findings demonstrate that the balance between specialized terminology and communicative accessibility creates conditions for effective intercultural medical communication.

Special attention is given to the multimodal and interactive tools available on the site, such as the «Pill Identifier» , «Drug Interaction Checker» , and «Medical Dictionary» which expand the functional capacity of the resource by serving both reference and educational purposes. Examples of drug descriptions (Ramipril, Risperidone, Raloxifene) illustrate the unified structural patterns and standardized rubrics (Uses, Side Effects, Warnings, Interactions), ensuring consistency of information delivery and facilitating user comprehension.

The practical significance of the study lies in the possibility of applying its results in the training of medical translators and pharmaceutical communication specialists. The study concludes that RxList.com functions not only as an electronic reference tool but also as an integrated educational and communicative environment that enhances health literacy and promotes a responsible approach to personal health management.

Key words: medical discourse, pharmaceutical communication, structural and semantic analysis, drug instructions, medical terminology; intercultural communication.

Постановка проблеми. Стрімке зростання ролі інтернету в медичній комунікації зумовлює потребу в комплексному вивченні не лише змістового наповнення веб ресурсів, а й їхніх структурних, лексичних та прагматичних особливостей, які забезпечують ефективність передачі медичної інформації. RxList.com [1] є прикладом ресурсу, що поєднує наукову точність, деталізовану фармакологічну інформацію та комунікативну доступність, що робить його вагомим об'єктом для аналізу у межах медіалінгвістики, веб-комунікації та прикладної лінгвістики. У сучасному цифровому середовищі онлайн-ресурси відіграють ключову роль у поширенні медичної інформації, забезпечуючи доступ до науково обґрунтованих даних як для медичних працівників, так і для пацієнтів. Одним із важливих компонентів таких ресурсів є інструкції до лікарських засобів – жанр, що поєднує точність, регламентованість і орієнтацію на конкретну аудиторію. Сайт RxList.com [1] є авторитетним американським ресурсом, що спеціалізується на наданні докладної інформації про лікарські препарати, їх фармакологічні властивості, показання, протипоказання, побічні ефекти та можливі взаємодії. Ресурс підтримується комерційною медичною платформою WebMD, співпрацює з фармакологами, клініцистами та іншими медичними експертами, і має на меті надання достовірної, структурованої та доступної інформації для широкого кола користувачів – від фахівців до пацієнтів. Отже, актуальним вбачаємо застосування комплексного структурно-семантичного аналізу до онлайн-ресурсу медичного спрямування, що дозволяє краще зрозуміти особливості формулювання інструкцій до лікарських засобів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Медичний дискурс є особливим видом професійної комунікації, де ключове місце займають інструкції – як у вигляді письмових рекомендацій (лікарські приписи, інструкції до препаратів), так і у вигляді усних розпоряджень (поради лікаря пацієнту, інструктаж молодшого персоналу). Науково-теоретичне вивчення цих текстів дає змогу виявити закономірності формування змі-

сту, структури, мовних засобів та прагматичних функцій [2].

Інструкція до медичного препарату належить до інституційних жанрів медичного дискурсу з домінантною регулятивно-директивною функцією: текст задає нормативи безпечного застосування, структурує дії адресата, мінімізує ризики помилок. Українська наукова традиція пов'язує жанрові параметри таких інструкцій із чіткою композиційною сегментацією (вступно-описова зона, регламентаційно-директивний блок, блок попереджень, референційний блок), високою термінонасиченістю та стійкими маркерами модальності з перевагою імперативних та деонтичних конструкцій («слід», «застосовувати», «протипоказано») [3].

Окремі дослідження перекладознавства показують, що для інструкцій типовою є повторюваність ключових термінів і стандартних рубрик (склад, показання, спосіб застосування, протипоказання, побічні реакції, зберігання), що забезпечує однозначність інтерпретації та юридичну визначеність документа. Це зумовлює використання «жорстких» лексико-граматичних шаблонів та обмежень на синтаксичну варіативність при перекладі та укладанні інструкцій[4].

Ключова жанротвірна риса – баланс між спеціалізованою термінологією та доступністю для нефахівця (пацієнта). Праці різних дослідників засвідчують потребу у двоканальній адресації: інструкція одночасно орієнтована на медичних працівників (точність/повнота термінів) і на пацієнта (читабельність, попереджувальні формули, уніфіковані заголовки). Це зокрема спостерігаємо у дослідженнях термінологічних і прагматичних особливостей фармацевтичних текстів, де підкреслюється роль стандартизованих формул і регулятивних маркерів [5].

У сучасній українській лінгвістиці медичний дискурс трактується як різновид інституційного дискурсу, що реалізує професійну комунікацію в галузі охорони здоров'я та включає комплекс жанрів – від наукових публікацій і клінічних протоколів до фармацевтичних інструкцій і паці-

ентських пам'яток. Узагальнене визначення та типологію персонального (індивідуально-орієнтованого) й інституційного (статусно-орієнтованого) медичного дискурсу для українського контексту запропоновано в низці публікаціях, де медичний дискурс описано як системну взаємодію учасників із чітко розподіленими ролями, жанрами та комунікативними цілями [6–7].

Фундаментальні підходи до структурування українського медичного дискурсу розроблені Н. П. Литвиненко: визначено межі дискурсу, окреслено жанрове поле, описано взаємодію терміносистеми та прагматики медичного спілкування. Ці напрацювання заклали підвалини для аналізу інструкцій як регулятивного жанру з уніфікованими схемами подання інформації [2].

Медична комунікація в українському науковому дискурсі розглядається як інтегральна частина професійної комунікації з акцентом на етичність, доказовість і безпекову орієнтацію повідомлень. Дослідження авторів, що фокусуються на формуванні комунікативних компетентностей майбутніх лікарів, показують, що ефективність фахового спілкування залежить від здатності кодувати складну інформацію у стандартизовані, зрозумілі та юридично релевантні тексти – передусім інструкції, пам'ятки, інформовані згоди. Така підготовка включає і роботу з жанровими шаблонами інструкцій [8].

Крім того, в останнє десятиліття посилюється увага до емпатійного складника медичної комунікації. Дослідження доводять, що емпатійна поведінка лікаря позитивно корелює з клінічними результатами, покращенням дотримання лікувального режиму та зменшенням кількості медичних скарг [9]. Це зумовлює потребу в навчанні емпатійної комунікації як на етапі медичної освіти, так і в рамках післядипломного навчання [10].

Метою статті є аналіз структурних та семантичних особливостей сайту RxList.com [1], зосереджений на інструкціях та описах лікарських засобів. Дослідження передбачає вивчення організації інформації, мовного оформлення, комунікативної та когнітивної доступності матеріалу для різних груп користувачів, а також мультимодальних та функціональних компонентів ресурсу, що сприяють ефективному сприйняттю та засвоєнню медичних знань.

Для досягнення поставленої мети в роботі розв'язуються такі завдання:

- виявити основні характеристики медичної термінології, вживаної в інструкціях до препаратів на цьому сайті;

- проаналізувати структурні особливості англomовних текстів інструкцій;

- охарактеризувати семантичні риси інструкцій до медичних препаратів;

- визначити підходи до перекладу інструкцій з урахуванням їх структурної та семантичної специфіки.

Результати дослідження полягають у застосуванні комплексного структурно-семантичного аналізу до онлайн-ресурсу медичного спрямування, що дозволяє краще зрозуміти особливості формулювання інструкцій до лікарських засобів, а також у поглибленні знань про функціонування англomовного медичного дискурсу та його особливостей.

Виклад основного матеріалу. Інструкції до лікарських засобів у цифровому форматі сьогодні є ключовим елементом у медичній комунікації, оскільки вони забезпечують пацієнтам і медичним працівникам доступ до достовірних та оперативно оновлюваних даних. Одним із найбільш відомих міжнародних ресурсів цього напрямку є сайт RxList.com [1], який позиціонується як авторитетне джерело інформації про лікарські препарати, їхні властивості, показання та можливі ризики.

Особливістю ресурсу є його комплексна структура: окрім класичних інструкцій до препаратів, сайт містить базу даних про захворювання, інтерактивні інструменти (наприклад, *Pill Identifier* чи *Drug Interaction Checker*), а також розділи з медичними новинами, вікторинами та матеріалами для підвищення обізнаності користувачів. Це робить платформу не лише довідником, а й інтегрованим освітньо-комунікативним середовищем. На відміну від традиційних інструкцій у друкованому форматі, інформація на RxList.com [1], подається у цифрово адаптованій формі: із чітким розподілом на розділи («Overview», «Uses», «Side Effects», «Warnings», «Interactions»), гіпертекстовою структурою та можливістю швидкої навігації. Завдяки цьому користувач отримує не статичний текст, а багаторівневий ресурс, що дозволяє глибше зрозуміти контекст застосування лікарських засобів. Важливою інновацією є інтеграція інструментів самодіагностики та підвищення медичної грамотності: розділи «Medical Quizzes» та «Healthy Living» виконують освітню функцію, поєднуючи наукову достовірність із доступною подачею матеріалу. Таким чином, аналізований сайт не лише інформує, а й формує відповідальне ставлення до власного здоров'я.

Сайт RxList.com [1] – американський онлайн-ресурс, який надає детальну інформацію

про рецептурні та безрецептурні лікарські засоби, їх призначення, побічні ефекти, взаємодії й правила застосування. Орієнтований як на споживачів-пацієнтів, так і на медичних фахівців. На головній сторінці розміщено загальну інформацію про портал та інтегровано пошукову систему для пошуку лікарських засобів. Розділ «*Drugs A–Z*» на сайті RxList.com [1] виконує функцію алфавітного каталогу лікарських засобів, що охоплює як брендові, так і генеричні препарати, забезпечуючи користувачів стислими довідковими відомостями про кожен з них. У межах кожної позиції наведено міжнародну непатентовану назву (INN), фармакологічну класифікацію, механізм дії, показання до застосування, протипоказання, побічні ефекти, взаємодії з іншими ліками та інформацію про виробника, що дає змогу формувати комплексне уявлення про препарат. Наприклад, під літерою R розміщено інструкцію щодо *Ramipril* – представника групи інгібіторів ангіотензинперетворювального ферменту (ІАПФ), що застосовується для лікування артеріальної гіпертензії та хронічної серцевої недостатності. Зазначено: «*Ramipril is an angiotensin-converting enzyme (ACE) inhibitor used to treat high blood pressure, heart failure, and to improve survival after a heart attack*» [1], що демонструє терапевтичне призначення препарату, спрямоване на зниження артеріального тиску, покращення функціонального стану міокарда та профілактику серцево-судинних ускладнень. Крім того, в інструкції наведено дані про дозування (початкова доза 2.5 мг/добу з подальшою титрацією), можливі побічні реакції (гіпотензія, кашель, гіперкаліємія) та застереження щодо застосування у вагітних, що відповідає вимогам доказової медицини щодо повноти інструкцій. Наприклад, *Risperidone* – антипсихотичний засіб із групи атипичних нейролептиків, що застосовується при шизофренії, біполярному розладі та при поведінкових порушеннях. У характеристиці препарату вказано: «*Risperidone is an atypical antipsychotic used to treat schizophrenia, bipolar disorder, and irritability associated with autistic disorder*» [1], що підкреслює його психотропну дію та широку сферу застосування в психіатричній практиці. Також наведено інформацію про стартове дозування, ризики розвитку екстрапірамідних симптомів, підвищення маси тіла та метаболічних порушень, що має важливе клінічне значення при довготривалій терапії. Ще приклад, *Raloxifene (Evista)*, селективний модулятор естрогенових рецепторів (*SERM*), який використовується для профілактики та лікування остеопорозу у жінок у постменопаузальному

періоді, а також для зниження ризику розвитку інвазивного раку молочної залози у пацієнток групи високого ризику. У характеристиці препарату наведено: «*Raloxifene is a selective estrogen receptor modulator indicated for the prevention and treatment of osteoporosis in postmenopausal women*» [1], що підкреслює його роль у підтримці кісткової щільності шляхом агоністичної дії на естрогенові рецептори кісткової тканини. В інструкції зазначено дозування 60 мг/добу, а також типові побічні ефекти – тромбоемболічні ускладнення, припливи та м'язові спазми, що дає можливість зважено оцінити безпеку терапії. Таким чином, розділ «*Drugs A–Z*» на сайті забезпечує систематизований, стандартизований та науково обґрунтований доступ до інформації про лікарські засоби, що сприяє підвищенню фармакологічної обізнаності серед медичних працівників та пацієнтів.

Розділ «*Drug Classification*» – структурована частина portalу, присвячена групам ліків за їхніми фармакологічними властивостями, терапевтичним ефектам чи механізмом дії. Він допомагає користувачам зрозуміти, як працюють ті чи ті групи препаратів, які препарати належать до якої групи, а також чим вони відрізняються чи подібні. На початку сторінки подано основне призначення розділу: огляд інформації за класифікацією – «*Search for drug classification information on RxList including how drugs work, uses, side effects, warnings, brand names, related drugs, and more.*» [1] – це означає, що тут не просто перелік і назв, але й пояснення дії, показань, побічних ефектів, застережень та брендів назв кожної групи. Розділ «*Drug Interaction Checker*» виконує функцію клінічного інструменту, що дозволяє користувачам перевірити можливі взаємодії між двома або більше лікарськими засобами. Вказавши назви препаратів, пацієнт чи лікар отримує узагальнену інформацію про характер їхньої взаємодії – від незначної до потенційно небезпечної. На сторінці зазначено: «*Enter two or more drugs to check for interactions and learn how they may affect each other*» [1], що підкреслює практичну спрямованість сервісу. Наприклад, введення комбінації *Warfarin* та *Ibuprofen* демонструє ризик підвищеної кровоточивості через посилення антикоагулянтного ефекту. Такий підхід має особливе значення у доказовій медицині, оскільки дозволяє мінімізувати ризики поліфармакотерапії, що є поширеною проблемою у пацієнтів похилого віку.

Розділ «*Pill Identifier*» є важливим інструментом верифікації медикаментів за зовнішніми характеристиками. Користувач може ввести

форму, колір та маркування таблетки, щоб отримати її точну ідентифікацію. Це особливо актуально у випадках, коли упаковка втрачена або відсутня. У прикладі наводиться: «*Enter the imprint, shape, or color to identify your pill*» [1]. Наприклад, код «I 10» на білій овальній таблетці визначається як *Lisinopril 10 mg*, що належить до інгібіторів АПФ і застосовується для лікування гіпертензії. Подібна деталізація допомагає запобігти медикаментозним помилкам, які можуть мати серйозні наслідки для здоров'я пацієнтів.

У словниковому розділі «*Medical Dictionary*» користувачам пропонується уніфікована термінологічна база медичних понять. Визначення побудовані за принципом лаконічності та наукової точності, що дозволяє застосовувати їх у практиці як студентам-медикам, так і клініцистам. У вступі зазначено: «*Browse definitions for thousands of medical terms*» [1]. Наприклад, термін «*Arrhythmia*» описується як «*An abnormal heart rhythm, which may be too fast, too slow, or irregular*» [1], що відображає патофізіологічну суть явища у доступній для пацієнта формі, але із збереженням наукової коректності. Таким чином, словник виконує роль мосту між професійною та популярною медичною комунікацією. Секція «*Vitamins & Supplements*» присвячена харчовим добавкам, вітамінам та мінералам, що застосовуються для профілактики чи лікування певних станів. Подано дані про біологічну роль, рекомендоване добове споживання, фармакологічні ефекти та потенційні ризики передозування. Наприклад, у характеристиці *Vitamin D* зазначено: «*Vitamin D is important for maintaining healthy bones and teeth, supporting the immune system, brain, and nervous system*». [1]. Додатково наведено побічні ефекти при надлишковому вживанні (гіперкальціємія, ураження нирок). Це дозволяє поєднати традиційний підхід нутриціології з принципами доказової медицини, підкреслюючи значення адекватного дозування.

У розділі «*Newly Approved*» представлено найновіші лікарські засоби, схвалені FDA, та актуальні клінічні розробки. Його мета – інформувати користувачів про інноваційні препарати та нові терапевтичні можливості. Наприклад, наведено опис препарату *Sepience (Sepiapterin Oral Powder)* для лікування дитячих генетичних захворювань, а також *Papzimeos* – новітній засіб для лікування хронічних обструктивних захворювань легень. Ця секція забезпечує швидкий доступ до сучасних наукових досягнень у фармакології та підкреслює динамічний характер розвитку медичної науки.

Розділ «*Top Searched Drugs*» відображає найбільш популярні запити користувачів. Він виконує функцію своєрідного індикатора громадських інтересів і суспільних тенденцій у сфері фармакотерапії. Наприклад, серед найчастіше перегляданих препаратів – *Aspirin*, *Plavix*, *Eliquis*, які належать до антикоагулянтів та антиагрегантів. Така статистика демонструє актуальність серцево-судинних захворювань для широкого загалу, а також формує у дослідників розуміння соціального запиту на медичну інформацію.

Розглянемо семантичні особливості сайту. У межах дослідження семантичних характеристик інструкцій, розміщених на американському вебпорталі *RxList*, було здійснено аналіз понад 500 довідкових статей із розділів «*Drugs A–Z*» та «*Drug Classification*». Лінгвістичний матеріал оброблено методом суцільної вибірки з використанням програми *AntConc* для визначення частотності лексем та медичних словників (*Merriam-Webster Medical Dictionary*, *MedlinePlus*) для уточнення термінів. Це дозволило виокремити дві основні категорії. 1) Медично спрямована лексика, що охоплює близько 1 500 унікальних термінів (у середньому 40 ± 6 на інструкцію) із фармакології, клінічної практики, анатомії та терапії (наприклад, *antidepressant*, *hypertension*, *seizure*, *dosage*, *contraindication*). 2) Немедична лексика, яка виконує пояснювальну та структурну функцію, налічує понад 3 800 унікальних одиниць (у середньому 160 ± 25 на інструкцію) і репрезентована словами типу *take*, *before meals*, *how often*, *your doctor*, *do not stop*, що забезпечує доступність для широкого кола користувачів.

Медичні терміни є основою семантики ресурсу *RxList.com* [1] і характеризуються високою точністю та уніфікованістю. Наприклад, «*Ramipril is an angiotensin-converting enzyme (ACE) inhibitor used to treat high blood pressure, heart failure, and to improve survival after a heart attack*» [1]. Тут ключовим терміном є *angiotensin-converting enzyme inhibitor (ACE inhibitor)* – фармакологічна класифікація препарату. Вживання терміну *treat high blood pressure* семантично позначає клінічну мету застосування препарату, тоді як *improve survival* підкреслює його роль у кардіопротекції. Розглянемо ще приклад, «*Risperidone is an atypical antipsychotic used to treat schizophrenia, bipolar disorder, and irritability associated with autistic disorder*» [1]. Центральним є термін *atypical antipsychotic*, що належить до нейропсихіатричної фармакології. Використання *schizophrenia*, *bipolar disorder*, *autistic disorder* демонструє точну нозологічну конкретизацію.

А в прикладі, «*Lisinopril is an ACE inhibitor used to treat high blood pressure.*» [1]. Термін *ACE inhibitor* використано як таксономічний маркер у фармакологічній класифікації. Семантична пара *treat high blood pressure* визначає терапевтичний вектор. В прикладі, «*Insulin is a hormone that works by lowering levels of glucose in the blood.*» [1] ми бачимо, що термін *hormone* позначає біологічну класифікацію, тоді як *lowering levels of glucose in the blood* визначає функціонально-клінічну дію. Таким чином, структура поєднує фундаментальну біомедичну інформацію та прикладне клінічне пояснення. Таким чином, медична лексика RxList.com [1] відзначається стандартизованим характером і спрямована на забезпечення точності та однозначності інструкцій.

Немедична лексика на сайті виконує функцію пояснення складних медичних понять у доступній формі. Наприклад, «*Do not stop taking this medication without consulting your doctor.*» [1]. Ключові лексеми *do not stop i consulting your doctor* виконують інструктивну функцію, полегшуючи розуміння клінічних застережень. У фрагменті інструкції «*Take this medicine by mouth with or without food as directed by your healthcare provider.*» [1] слова *take, by mouth, with or without food* належать до побутово-процесуальної лексики, яка адаптує інформацію для пацієнта. В іншому фрагменті «*Tell your doctor if you experience severe side effects*» [1] ми бачимо, використання імперативної форми *tell your doctor*, що підкреслює інструктивний і водночас доступний характер повідомлення. Конструкція *What should I avoid* у фрагменті «*What should I avoid while taking this medicine?*» [1] виконує пояснювальну та попереджувальну функцію, наближаючи текст до потреб пацієнта. Лексеми *seek i help* у фразі «*Seek emergency medical help if you have signs of an allergic reaction*» [1] акцентують увагу на негайності дії, а вираз *signs of* забезпечує зрозуміле пояснення медичних симптомів. Вирази типу *how to use* мають інструктивний характер і виконують роль навігаційних підказок для користувачів ресурсу. Часто вживані лексеми *store, room temperature, away from light* є частиною інструкційної семантики, що забезпечує правильне зберігання препаратів. У реченні «*If you miss a dose, take it as soon as you remember.*» [1] використання *miss a dose ma as soon as you remember* має комунікативно-адаптивний характер, пояснюючи алгоритм дій у доступній мові.

Отже, немедична лексика на вебпорталі виступає ключовим компонентом медичного дискурсу, який забезпечує когнітивну та комунікативну

доступність текстів для непрофесійної аудиторії. Вона виконує роль семантичного адаптера, що трансформує складні фармакологічні та клінічні концепти у форми, сприйнятні для користувачів без медичної освіти, тим самим сприяючи формуванню високого рівня медичної грамотності та підвищуючи ефективність міжкультурної комунікації у сфері охорони здоров'я. З когнітивної точки зору, немедична лексика на сайті функціонує як фреймовий ресурс, що активує у свідомості користувача певні сценарії поведінки, пов'язані з прийомом лікарських засобів, включно з профілактикою небажаних ефектів, дотриманням дозування та своєчасним зверненням до медичного фахівця. Використання інструктивних і пояснювальних конструкцій (*tell your doctor, what should I avoid, seek help, how to use*) забезпечує інтерактивний характер тексту та моделює діалогічний контекст між автором і читачем, що є характерним для пацієнт-орієнтованого дискурсу. З дискурсологічної перспективи, немедична лексика виконує комунікативно-прагматичну функцію: вона не лише пояснює значення спеціалізованих термінів (*anticonvulsant, ACE inhibitor, interactions*), а й формує довірчий тон і забезпечує ефект персоналізованого звернення (*you, your health*). Це створює когнітивний і емоційний місток між фаховою інформацією та повсякденним мовленням, що підвищує ефективність рецептивного та поведінкового сприйняття медичної інформації.

Таким чином, немедична лексика на сайті не є лише допоміжним засобом, вона інтегрує когнітивні, прагматичні та соціальні аспекти медичного дискурсу, забезпечуючи баланс між науковою точністю і комунікативною зрозумілістю. Поєднання медичної термінології з адаптивною немедичною лексикою формує двокомпонентну семантичну модель, яка підвищує ефективність самоосвітньої діяльності користувача, сприяє безпечному використанню лікарських засобів і виконує соціально значущу функцію у сфері охорони здоров'я.

Висновки. Проведений структурно-семантичний аналіз англomовного онлайн-ресурсу RxList.com [1] підтвердив, що платформа репрезентує специфічний та функціонально насичений різновид медичного дискурсу, у якому поєднуються наукова точність, жанрова регламентованість і комунікативна доступність.

Аналіз лексичного корпусу виявив двокомпонентну семантичну модель: 1) медично спрямована термінологія, що гарантує точність, таксономічну класифікацію та клінічну конкретизацію (наприклад, *ACE inhibitor, atypical antipsychotic, dosage*),

і 2) немедична, пояснювальна лексика, яка адаптує професійні знання до потреб пацієнта (take, before meals, do not stop, tell your doctor). Баланс між цими двома групами лексем є ключовим жанротвірним фактором, що одночасно задовольняє інформаційні запити фахівців і забезпечує когнітивну та прагматичну доступність для нефахівців.

Окрему роль у підвищенні функціональної ефективності ресурсу відіграють мультимодальні та інтерактивні елементи (Pill Identifier, Drug Interaction Checker, Medical Dictionary, розділи Newly Approved і Top Searched Drugs). Ці інструменти не лише розширюють інформаційне наповнення, але й трансформують статичний текст у динамічне освітньо-комунікативне середовище, що підтримує самодіагностику, профілактичні поведінкові сценарії й оперативне прийняття рішень користувачами.

Практична значущість отриманих результатів проявляється в кількох вимірах. По-перше, для фахівців з медичного перекладу і технічної комунікації – знання про структурні й семантичні патерни RxList.com [1] полегшує розробку

адекватних перекладів і локалізацію інструкцій з урахуванням жанрових очікувань та юридичних вимог. По-друге, для освітніх програм у медичній лінгвістиці й клінічній комунікації – матеріали дослідження можуть бути використані як прикладні кейси для навчання навичкам формулювання пацієнт-орієнтованих інструкцій і розвитку емпатійної комунікаційної практики.

Перспективу подальших наукових розвідок вбачаємо в експериментальних дослідженнях з оцінки рецепції текстів різними групами користувачів (лікарі, фармацевти, пацієнти) для кількісної верифікації рівня розуміння й адекватності інформації, розробка методичних рекомендацій для перекладу й локалізації інструкцій з урахуванням жанрових особливостей і правових норм.

Таким чином, RxList.com [1] виступає прикладом сучасного медичного онлайн-ресурсу, який поєднує наукову точність, структурованість і комунікативну доступність, забезпечуючи ефективну передачу складної фармакологічної інформації широкій аудиторії та сприяючи підвищенню медичної грамотності населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. RxList : веб-сайт. URL: <https://www.rxlist.com/> (дата звернення: 20.09.2025.)
2. Литвиненко Н. П. Дослідження медичного дискурсу у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. Серія «Мовознавство»*. : зб. наук. праць. Київ 2009. № 17. С. 143–152. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/go/article/view/2319> (дата звернення: 20.09.2025.)
3. Поворознюк Р. В. Громадський переклад. Тактична медицина = Community interpreting. Tactical medicine : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2023. 201 с.
4. Поворознюк Р. В. Теоретичні засади аналізу письмових та усних перекладів медичних текстів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»* : зб. наук. праць. Херсон : ХДУ, 2013. Вип. 20. С. 275–281.
5. Боцман А. В. Структурно-семантичні та прагматичні особливості фармацевтичних текстів (на матеріалі англomовних інструкцій до вживання лікарських засобів) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2006. 17 с.
6. Бондар Л., Полюк І., Рибчук О. Лінгвопрагматичний аспект дослідження медичного дискурсу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2022. № 1, Т. 33 (72), ч. 2. С. 26–31. URL: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.1-2/05> (дата звернення: 20.09.2025.)
7. Сібрук А., Барабаш О. Сучасний український науковий дискурс у мовознавчих працях. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. Серія «Мовознавство»* : зб. наук. праць. Київ. 2019. № 40. С. 39–44. URL: <https://doi.org/10.18372/2520-6818.40.14257> (дата звернення: 20.09.2025.)
8. Божук А. О. Формування професійно-комунікативного іміджу майбутніх лікарів у контексті гуманітарної підготовки. *Медицина та фармація: освітні дискурси*. 2023. Вип. 2 С. 11–19. DOI <https://doi.org/10.32782/eddiscourses/2023-2-2> (дата звернення: 20.09.2025.)
9. Levinson W., Pizzo P. A. Patient-physician communication: it's about time. *JAMA*. 2011. Vol. 305, № 17. P. 1802–1803. URL: <https://doi.org/10.1001/jama.2011.562> (Last accessed: 20.09.2025.)
10. Rider E. A., Kurtz S., Silverman J. Teaching and Learning Communication Skills in Medicine. Boca Raton : CRC Press, 2014. 160 p.

Дата першого надходження рукопису до видання: 26.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 30.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025